

'En de Boom van de Toekomst is... *Parrotia persica*'

Tijdens de Boominfodag 2013, georganiseerd door Jan Willem de Groot en gehouden op 31 oktober jl., was een van de programmaonderdelen: de verkiezing van de Boom van de Toekomst.

Auteur: Jan P. Mauritz

Een echte verkiezing met een aantal deelnemers: boomkwekers die een boom selecteerden voor de titel, en men kon via internet stemmen op zijn eigen voorkeur. Uiteindelijk bleven er drie kandidaten over, die hun inzending mochten presenteren aan het bomenvolk dat toegestroomd was naar de congreslocatie in Rhenen. Aardige verhalen, en uiteindelijk werd aan het einde van de dag de stembus geleegd en werden de stemmen geteld. En de winnaar was: *Parrotia persica*, ingezonden door Ebben Boomkwekers BV uit Cuijk. Om de bezoekers van de Boominfodag niet al te veel te beïnvloeden, had Ebben Boomkwekers uitsluitend meerstammige exemplaren in bakken bij de entree van de congreslocatie geplaatst en niet alle andere verschijningsvormen van deze prachtige boomsoort.

Een terechte winnaar, deze boom en ook de favoriet van ondergetekende. Binnen de systematische indeling van het *Regnum Vegetabile* behoort *Parrotia* tot de orde van de *Hamamelidales* en daarin tot de familie van de

Hamamelidaceae, de familie van de toverhazelaars. Een andere telg uit de familie is naast *Hamamelis* onder andere *Liquidambar*.

Parrotia is een heel klein monotypisch geslacht. Monotypisch wil zeggen: er bestaat maar één soort van binnen het geslacht, met de soortnaam *persica*. Verder zijn er maar twee CV's van, en dat is het dan, de hele club – drie species of individuen, maar daarom niet minder, zeker niet! *Parrotia persica* heeft zijn natuurlijk verspreidingsgebied ten zuiden en zuidwesten van de Kaspische Zee, in Noord-Iran, het vroegere Perzië en een klein deel in de regio Lenkoran in de voormalige Russische deelrepubliek Turkmenistan. De boom is in Europa via Kew Gardens in 1841 in cultuur gebracht.

Kenmerken

Een kleine boom of grote struik, of zoals het tegenwoordig genoemd wordt, een meerstammige boom; dat doet de *Parrotia* meer recht dan deze species een struik te noemen. De soort

Parrotia stelt weinig eisen aan de bodem, is ziektevrij en kent geen vervelende aantastingen

wordt circa 10-12 meter hoog met een breed schermvormige kroon met lange takken die aan de takeinden overbuigen. De bovenste takken in de kroon zijn meer opgaand en daar moet de kweker gebruik van maken. Als de boom als hoogstam opgekweekt wordt met een doorgaande harttak, de *central leader* (en dat valt niet mee!), zullen de taken veel minder dominantie vertonen en is er een redelijk fatsoenlijke kroon van te maken met weliswaar wat grillige, maar toch min of meer opgaand uitgroeiende takken. De stam en de gesteltakken dragen een fraaie schors, vrij zacht en met grijs en grijsgroene tinten gevlekt, aanvankelijk erg glad als bij *Fagus* en later afbladderend in onregelmatige schorsplaatjes van variabele vorm en grootte. Hierdoor

ontstaat er een beeld als bij Platanus, maar dan veel fijner en eleganter. Doordat de bast onder de schorsplaatjes veel lichter van kleur is – groenig grijs, oranje tot paarsbruin – ontstaat het karakteristieke beeld van deze bijzondere winnaar. De twijgen zijn olijfbruin tot grijsbruin en glad, aanvankelijk bedekt met sterharen die snel verdwijnen en met veel opvallende lenticellen. De knoppen van de boom zijn iets gesteeld en donkergrijsbruin van kleur, langwerpig met twee viltig behaarde knopschubben.

Het blad is omgekeerd eirond, lang en scheef. Het is 8 tot 15 cm lang en 3 tot 7 cm breed, met een onregelmatig gegolfde bladrand. In het onderste deel is het blad vaak gaaf en in het bovenste deel zitten vaak enkele stompe lobben. Het blad is prachtig glanzend donkergroen met een glanzende lichtere onderzijde. Bij het uitlopen ziet men een werkelijk schitterende purperrood tot roodoranje verkleuring in het blad, met name in de bladranden die aan de jonge scheuttoppen lang blijven zitten, dus ook aan het St. Janslot, die dan verkleuren naar de donkergroene kleuren. De herfstverkleuring is magnifiek van schoonheid, diep purperrood, geeloranje, geel, bruin en allerlei combi's ervan. *Parrotia* bloeit op kaal hout, dus heel vroeg, eind februari/begin maart. De boom bloeit eenhuizig en tweeslachtig in 10 tot 20 mm grote bloemhoofdjes, eindstandig op de kortloten. Elk bloemhoofdje bevat 5 tot 7 bloempjes, elk met 8 tot 15 hoogrode helmknoppen aan de meeldraden. En die ziet men in groten getale op de boom, schitterend mooi, in de kale winterperiode als voorbode van het voor-

jaar. *Parrotia* stelt weinig eisen aan de bodem, is ziektevrij en kent geen vervelende aantastingen. De boom kan goed als straat- en laanboom functioneren; in smallere profielen verdient de CV 'Vanessa' dan de voorkeur. De boom laat zich gewillig snoeien in allerlei kroonvormen, zoals beverde en hoogstambomen, dak- en leibomen, meerstammigen, solitairen, en zelfs als haag is deze boom goed te gebruiken. Toepassing is mogelijk zowel in parken en straten als in privétuinen, op kantoorlocaties en bedrijventerreinen. Ook is het een zeer geschikte boom voor in bakken en is hij prima toepasbaar in daktuinen. Veel bomen zijn niet attractief in de winter, maar de *Parrotia* is zowel door de karaktervolle kroon als door de bast en de winterbloei een uitblikker.

Parrotia persica 'Vanessa'

Deze meer opgaande species is geselecteerd door de Koninklijke in Oudenbosch in 1975. De boom heeft direct al een meer opgaande takstand, waardoor er een ovale kroon ontstaat langs de vrij rechte *central leader*. De boom heeft grotere, stevige glanzend diepgroene bladeren met prachtige herfstkleur. De CV-naam 'Vanessa' dankt de boom niet aan de gelijknamige blonde dame, maar aan de dagvlinder *Vanessa atalanta* die aan de onderzijde van de vleugel een orangerode rand heeft. Het blad van de boom heeft ook zo'n gekleurde rand, in tegenstelling tot de bladeren van de soort.

Parrotia persica 'Pendula'

Echt een treurvorm met sterk neerbuigende tak-

ken en lange afhangende twijgen, waardoor er een koepelvormige kroon ontstaat. Een prachtige boom, die men helaas hoogst zelden aantreft in parken en al helemaal niet op kwekerijen. Misschien gebeurt dat nu?

Parrotia is dus geheel terecht gekozen tot 'Boom van de Toekomst 2013'.

VRT-Boomoloog Jan P. Mauritz

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-4296>